

renço, Atalaia, 's Pombeiro grófokat 's Campos, Prego, 's egyéb nevezetes férfiakat.

A' chartisták 's alkotmányosok állásáról még folyvást olly ellenkező hírek szárnyalnak, hogy semmi bizonyosat nem mondhatni róluk. Amnyi mindazáltal bizonyos, hogy mintegy három ezer chartista Saldanha parancsi alatt sept. 14én a' Douro jobb partján, 's hogy das Antas 2700 alkotmányosdával, Portobul ellenök indult, miután már előre kegyelmet ígért azoknak kik fegyvereiket tüstint lerakandják. Legujabb telegrafi hírt szerint das Antas 's Leiria sergei összeütköztek, mi azonban még további valósulást vár. Valenciabul Caminha 's Viana erősített révhelyeket elfoglalván a' chartisták, a' kormány ostromállapotba helyezé e' két várost, minek azonban nem igen nagy sükere leend, mert csak egy kis hadihajó kering szerte körülök, melly általjában elégtelen czélszerű elzáratusukra.

SPANYOLORSZÁG.

A' sept. 18iki cortesülésben a' pénzügyi biztosság fölolvastván véleményét Pio Pita sept. 20iki parancsa iránt, melly szerint minden aug. 18ika előtt kiadott kötelezvény fizetése fölfüggesztendő vala, indítványt tón küldöttség által a' királynét e' parancs visszavonására birni. A' pénzügyminister mindazáltal, ki alkalmasint jó eleve értesült e' tárgyról, a' Gaceta-ban kir. rendeletet közle sept. 17rül, melly az érintett parancsot visszavonja, mivel a' hadsereg legnyomasztóbb szükségéi már fődözvék 's a' cortes újabb segédforrásokat nyitott. Mind e' mellett azonban csakugyan mégis élénk vita keletkezék az érintett indítvány iránt, melly végre is annyi ellenzést talált, hogy azt önkényleg visszavéve a' biztosság. Ezután következő indítványnyal lépe föl egy követ: „Kérem, nyilatkoztassa ki a' cortes, hogy d. Pio Pita Pizarro a' pénzügyminister nem bírja e' törvényhozótest bizodalját.“ Zajos vitázat után ez indítványt 57 szóval 53 ellen félreveték, 's így Pio Pita csakugyan győzött. — A' Gaceta de Madrid sept. 18iki száma azon a' cortesül helyben hagyott adótörvényt közli, melly szerint rendkívüli háborúadó fejében minden vagyontul, a' papi jószágokat is oda érte, bizonyos mennyiség fizetendő. Kézpénz helyett a' hadseregnek adott élelem szerekrüli bizonyítványok is elfogadtatnak.

Madridban kihirdetett parancs következtében, minden ember, ki nem katona, vagy nemzetőr, három nap alatt fegyvereit a' hatóságokhoz benyújtani tartozik, ellenkező esetben, házkutatás után lázadóknak nyilatkoztatandók. Más parancs pedig minden lakostul szinte három nap alatt, 8 real lefizetést kíván; a' hazafiság nagyobb áldozatit is készséggel fogadni ígérkezik a' kormány, 's a' begyülemző pénzt Madrid erősítésére fordítani.

A' mult számunkban említett utócsapatlali ütközetrül következő tudósítást intéze Espartero a' hadministerhez: „Aranzueque, sept. 19én: Ma reggel Alcalabul az ellenség ellen indulék. Anchuelaba érkeztén, meglátám csapatit, 's mivel számításom szerint igen elkésem vala, ha gyalogságomat bevárom, lovasságomat 's egy század Gujast azonnal ellenök indíték. Ez utóbbiak szüntelen nyugtalaníták a' zendülőket azon pillanatig, míg San Torcaz 's El Pozo közt parancsomra egész lovasságom bátor ügyességgel rájuk rohant 's legnagyobb zavarba hozá őket. Az ellenség gyalogsága nem sokára elhagyni lón kénytelen állomását, mellyet azonnal a' Gujas század 's egy pattantyutelep foglala el. Ez erővel 's lovasságom egy részével ezen faluig üldözém a' trónkövetelőt, mellybül déltájban hirtelen Ranera felé távozóék (a' Tajuna bal partján), hová sergei is követték őt. E' csata következménye az ellenség tökéletes elszélyedte. Harczosim sok emberét leö dözék 's igen számosat foglyul ejtének. Lovait, fegyvereit 's egyéb tábornszereit a' harczmezőn hagyá az ellenség, 's a' t.“ Ehez a' Gaceta de Madrid sept. 20iki száma még ezt csatolja: „Ujabb sürgöny szerint, a' mintegy 3 ezer főnyi gyalogságbul 's 300 lovasbul álló Cabrera parancsi alatti zendülök Guadalaxaraba törekvének nyomulni; az órség azonban vitézül kiállá az ostromot, 's addig tartóztatá föl az ellenséget, míg Espartero közeledék sergeivel. Ekkor az ellenség azonnal minden irányban futásnak eredt és számos embert veszite.“ E' sürgöny szerint tehát a' carlosi tábor folytatja visszavonulását a' hegyek felé, 's az alkotmányosok élénken üzik utóhadát; ha azonban most is meglegszik ezzel Espartero 's nem lép föl komolyan támadólag, ugy ismét ott álland az egész ügy, hol az a' trónkövetelőnek Madridnál megjelenete előtt álla, 's mihelyt kedve jövend, ismét vissza fogja vezethetni harczosit. — A' kormányzó királyné 36 láda cigarróval ajándékozá meg a' madridi nemzet órséget, hálajelül Carlos közeledékor mutatott hűségéért. (Cigarrót, főleg már meggyújtottat, a' fejdelemtül rendkívüli megkülönböztetés gyanánt fogad minden spanyol.)

Bayonne, sept. 25én: Hiteles tudósítás után mondhatjuk, mi szerint az angol segédsapatbul csak ugyan 132 kövitézt 's tisztelet, a' durangói parancs következtében agyon lölték. Tíz közülök egy carlosi csapat soraiba vegyült; de fölföldöztetvén társai sorsára jutott. — Navarrában minden a' régi állapotban van. — Valladolid a' carlosiak kezébe jutott, 's a' helyparancsnok, Pedro Mendez-Vigo kénytelen volt Sevilleba vonulni.

Bayonnei hírek szerint az ideigleni navarrai alkirály a' pamplonai sz. egyházak ezüstjét 22 szökrényben Bayonnebe vagy st. Jean-Pied-de-Portba szállítatván, 33 ezer kemény piasterért eladatá a' pénzt a' hadsereg szükségpótlására rendelvén fordítani. — Sept. 20iki level. k Centaból írják, miszerint a' marokkai sergek rögtön valamennyi kiállított őrcsapatit elfogák vagy elszélyeszték e' városnak, 's a' fölötté uralkodó magasokat erősen megrakák 's puskalövésnyire közelítének a' falakhoz. Ceuta vedelmére 5 — 6 ezer ember

szükséges, 's alig bir jelenleg 2500 főnyi órséggel, mellybül legalább 300 fegyvert sem képes fogni. A' kormány segédsapat-küldést ígére ugyan; de mindeddig semmit sem tón a' várasért, mellynek baját még pénzhány is öregbíti.

Miranda tábornok, a' carlosi lovasság vezére, sulyos sebet kapván megholt; Cabrera pedig hatezer emberrel megvált a' trónkövetelőtül 's Cuenza felé sieté, hol a' nyomában haladott Oraa bátor rohanással magtámodá őt, sept. 22én megveré 's 900 emberét foglyul ejté. E' győzelmet sept. 24kén más szinte fényes diadal követé, Carondelet christinói tábornok t. i. véres csata után Zariateguy sergeit kiveré Valladolidból, 's így e' várost szerencsésen visszanyeré. — Ennyi győzelmi hírek örveadnek ugyan a' spanyolok; de minden aggságtul még semszabadok, mivel félnek, hogy Espartero most sem tudandja használni a' kedvező pillanatot, 's elmulasztandja tönkre tenni a' trónkövetelő futó sergeit, 's örülvén a' nyert diadalon 's a' zendülök Madrid aluli elűztén, ismét tunya munkálanságban pihenésnek adandja magát. Most egy ügyes bátor főparancsnokot a' spanyol alkotmányos sergeknek, 's tiszteket, kik rendeleteit buzgón teljesítik, 's vége a' zendülésnek. — A' bayonnei órseregben sept. 23ikán ismét zendülés ütött ki a' folyvást tartó nyomasztó zsoldhiány miatt, minek következtében a' 4ik könnyű ezred 's tiradorok egy részét elbocsáták. —

Ujabb telegrafi sürgönyök szerint Carlos még mindig folytatja futását, 's üldözöji folyvást gyorsan követik utóhadát. A' trónkövetelő maga Brilmeyaból Trillo felé vonult sept. 20án 's Espartero szorgalmasan kísérte őt. A' sept. 19iki csatában a' számos halotton kívül 230 foglyot, köztük 11 tiszte, 's 500nál több az alkotmányosokhoz átpartolt harczost veszite Carlos.

O'Donnell elbocsátatását benyújtván, helyette Santa-Cruz ezredes nevezeték. — Pereira ezredes, ki 1400 főnyi sereggel 200 carlosi előtt megfutamult, börtönre viteték 's haditörvényszék elé fog állittatni. Most már másodsorú viselé magát illy gyalázatosan. — Hernanit keményen ostromolják a' carlosiak, 's Oyarzunt is komolyan fenyegetik, melly város elvesztés igen érzékenyül sujtaná az alkotmányos ügyet, mivel az által félbenszakadna a' francziaországai összeköttetés. — Azon hírt, miszerint Carlos Madrid elfoglalása után Port Mahont Russziának szándékozik átengedni, nevetséges regének hirdeti a' M. Post.

A N G L I A.

A' parlament nov. 15kén üled csakugyan össze, mint már említök; jól értesültek azonban tudni akarják, miszerint karácson előtt semmi nyomos viták nem történendök, hanem csupán a' király halálakor félbenszakadt tárgyak fognak szönyegre kerülni, mi oda látszik mutatni, hogy a' ministerek e' köz időt előkészületekre szándékoznak használni 's párthiveik szaporítására az alsóház angol tagjai közt. — A' Chester-Courant szerint Westminster 's Anglesey marq. hgekké fognak nevezteni.

A' löversenyek szenvedélyes baráti rendkívüli örömmel jelentik a' királyné azon rendeletét, mellyben Albemarle gróft jövö évre az eghami verseny fölügyelőjévé nevezi, 's egyszerűsmind szokás szerint 100 guineet rendel azon célra kifizetletni.

Míg a' szabadelmű lapok rettegnek, hogy Melbourne befolyásából veszíthet, mivel szüntelen a' királyné körül tartózkodik, a' torysajtó majd megfakad mérgében e' kitüntetésért, 's lapokat tölt azon rosza elszámítgatásával, mellyek ebbül eredhetnének. „Előbbi uralkodóink is tisztelék ministereiket, úgymond, de azért folytonos társalkodóikká még sem tevék őket. Ez alkotmány-ellenes szünetlen együttlé elidegeníti ő fölségét az ország 's egyház intézvényeihez ragaszkodástul, 's ez magában véve is nagy kár 's a' t.

London, sept. 26hán: Irlandbul különféle érdekes híreket kaptunk. Egészben véve, az ország jelenleg sokkal nyugalmasb, mint valaha volt, akár mint kürtöl is ellenkezőt a' Times 's valamennyi czimborája. A' nyugtalanok Sligo megyében csakugyan határozott rendszabályokhoz nyult a' kormány a' törvény méltósága fontartására. A' halálosan elkinzott protestansok egyike, kit a' pártlapok alkalmasint nagyobb hatás végett, mert két halott élénkebb sajnót gereszt, mint egy, szinte megholtnak hirdetének, nem csak életben van még, hanem több személyt meg is nevezé, kik őt 's társát elfogván, mindkettejüket annyira kínozák, hogy az utóbbi csakugyan bele is holt. Többi közt, az orangista lapok nem kis örömére, az életben maradott, egy Spleman nevü kathol. papot is nevezé, mint czinkost a' kinzásokban, későbbi vallomásiban mindazáltal annyira ellenmonda önmagának, hogy most már egész állítása igen kétséges. Egyébiránt kifogás nélküli tanuk bizonyítják, miszerint egy más pap, kinek, mint látszik, Spleman segéde, nemcsak orvosi segélyt nyújtott az elfogottnak, hanem két rendőrszolgát is küldé megszabadítására, 's utóbb sebeszt saját lován; Spleman pedig kíséré őt 's ezért egy pórtul szidalmakkal halmoztaték el. Ez tehát teljesen megczáfolja a' catholicusok hirtelt általános összeesküvését. E' vádat már a' Standard is két nap óta oda módosítja, hogy igen sok catholicus hű alattvalója a' kormánynak, hogy köztük sok istenfélőt is találhatni 's a' t.; de mégis folyvást nógatja a' Timessal együtt a' protestansokat: adakozzanak mennél többet a' szent kincs számára, hogy a' catholici többséget meg lehessen dönteni; de hála a' protestansok ép gondolkodásának! bujtogatásik igen silány sükereük. Valóban hallgathatnának a' protestansok, mert épen most halljuk, hogy Duncannonban a' diamondi csata évnaptáj örömharangozással 's a' toronybul zászlók lobogtatásával ünneplék. „Gyönyörű eszköz a' catholicusok megtérítésire! kiáll föl a' M. Chronicle, 's valóban igaza

is van. — Burdett eszelős levele sok szószaporításra 's firkára nyújtott alkalmat a' kir. lovak eladatása ügyében. —

Maltából, Medea gőzösön érkezett hír szerint, a' cholera ott már egészen megszűnt, Sziciliában azonban még is folyvást dühöng. — Legujabb sz. pétervári tudósítások hírlik, hogy Pozzo di Borgo gr., noha nem örömet, de mégis csakugyan elvállolá ismét a' britt udvarnái követséget, 's nov. 1sójén kíséretül Ashburnhamhouseba fog érkezni. — A' galvani sodronytelegraf már megkezdé munkáját a' London - Birmingham közti vasúton, Whetstone tanító ügyelete alatt, 's minden várakozásnak tökéletesen megfelel.

FRANCZIAORSZÁG.

Genoude sept. 24én jelent meg harmadszor a' nyomozó bíró előtt. A' vallatásnak a' Plessis les Tournellesben lefoglalt papírok szolgálták tárgyat. Azután Berryernél lefoglalt bizonyos iratrul vala szó, mellynek tartalmában némi vonatkozást véltek találni Genoude Berry hgnóhoz intézett levelére, mire Genoude azt mondá, hogy épen nem esudálhatni, ha gondolataik kifejezése 's kívánatik egymással meg-egyeznek, midőn nézeteik 's érzelmeik ugyanazon elveken épülnek. — Ége levén a' nyomozásnak, az egész ügy alkalmasint nem sokára megforduland a' pairkamra előtt.

A' kamarákat fölosztató kir. rendelet sept. 27én vala megjelenendő a' Moniteurben; most azonban újra elhalaszták azt, hír szerint a' király Compiègnebe utazta miatt, vagy mivel a' rendelményt kísérendő hosszú politikai hitvallási nyilatkozás még nem kész. E' nyilatkozványt igen hosszúnak mondják, mit épen nem esudálhatni, mert Lajos Fülöp, építési szenvedélye mellett mindig szeretett beszélni 's írni. Az új kamarával egyszersmind a' pairtestület egy része is megújuland; ugyanis most egyszerre 40 pairt nevezend a' király, 's ezek közül 18czat a' követkamra tagjaibul. — Minden a' legnagyobb forrongásban van. Mig a' miniseri lapok bész kifakadásokat röpitnek Thiers ellen, 's mig támodásaik okát 's célját egy miniseri lapban keresik, a' legitimista párt is mozog, 's körütra bocsátá jelszavát az új kamarában ülendő párthivei közt. „Boldogságunk, ugymond a' megjelent röpkeirat, egy hatalomesapástul függ, mellyet Lajos-Fülöp véghez vinni szándékozik; törekedünk kell tehát oly helyzetbe hozni őt, mellyben elkerülhetlen legyen az őt kötelező alaptörvény szembeütő megsértése 's a' t.

Érdekesb naphireink közé tartozik, hogy Maria hgnó házassága oct. 12re határozaték, mellyre a' belgák királya 's királynéja megjelenend. — Nemours hgrül sem felejtkezék meg a' király; a' mór háboruból visszatérendésekor egy német hgnó kezébül nyerendi el diadaláért a' repkényfűzért. Jövendő neje Schwarzburg-Sondershausen Sarolta, Friderika, Amália, Albertina hgnó leend. Több megyei főtanácsos a' kathol. lelkészek díja nagyobbítását hozá indítványba, 's a' helyett mellékjövödelmeik eltörlesztését javallják. — A' Constantine ellen munkálandó haderő összesen 15 ezer emberbül álland, kik közt 1200 pattantyus 60 álgyuval, 1200 mérnöktesti katonaság, kétezer, szállításokra ügyelő, 's kétezer lovas.

A' király sept. 25én esti 6 óraker elhagyván st. Cloud kastélyt, 11 óra tájban Compiègnebe érkezék, hol más nap nagy hadi fordulatok tétettek.

Toulonbul a' tengerész ministeriumhoz érkezett sürgöny szerint, nem csak a' városban, hanem a' kikötőben horgonyzó hajókon is kiütött a' cholera. Mint mondják, a' Marseillebül érkezett 12ik sorszred hozá oda e' járványt, melly eddig e' várost megkímélé.

Macdonald francia altábornok hosszas fájdalmas betegség után Florenczben elhunyt. 1814ben Murat király hadministernek nevezé őt, később a' Muratra nézve szerencsétlen történetek után, Ausztriába kísérte jóltevője családját Macdonald, 's halálaig osztakozék annak száműzetésiben.

BELGIUM.

A' katonai vizsgálat 's löversenykor sept. 23kán bizonyos Jamotte nevű a' királyt szándékozott megölni. Az Emancipation kövekezőleg beszéli el a' történetet: Rodenbach ezredeshez, a' király sátorá közelébe ballagván egy kis termetű ember, fülébe sugja, hogy neki egy pisztolyos ember tűnt szemébe, ki a' király életére törekednék 's hozzá tevén ezt: „ezredes ur, később meglátom még Önt“ hirtelen eltűnt a' sokaság között. Jamotteot azonban szemmel tartották, ki azon pillanatban, midőn ő felségöket várak a' sátorba, melle felé mozgatta kezét 's egy pisztolyt tüntetett elő. Rodenbach ezredes Jamotera rohan, 's többek segítségével lefegyverzi, ki tüstint Brüsselbe vitetett. Az eset igen szívre hatott, 's a' királyt érkeztek fogadó örömszaj nyilvánítá a' nép érzetét. Jamotte 23—24 éves, atyja házában lakott, ki hajdan békebíró volt Hennegauban. A' pisztoly két hüvelyknyire volt megtöltve. — Lakhelye megkutatásakor golyókat találtak egy a' hollandi királyhoz intézett irattal együtt, mellyben vonzalmát a' hollandi 's idegenségét a' belgák királya iránt nyilatkoztatja. Jamotte tegnap a' kir. ügyvéd parancsára a' tébolyodtak házába kísértetett, hogy azon intézet orvosi által megvizsgáltassék. — A' Löwentül Tirlemontig vivő vasút beavatásának kedvezett az idő. Ez alkalommal nagy lakoma tartatott a' tanácsbáz pompásan fölékesített teremében, hol ellenben a' király képével, melly nemzeti színekkel díszelő két zászló között függ, ezen irat olvastaték: „Tisztelet Belgiumnak! melly szorgalma 's vasutai által a' szárazföld népei között első helyen áll.“

NÉMETORSZÁG.

Münchenbül irják sept. 28rul, miképen ott kedvező benyomást csinált a' kisajátítási jog elfogadása, nem állván ellen Ringseis

úr fenyegetődző szavai, ki még a' szentírásra is hivatkozott említvén „ne kívánd felebarátod házá“ csakhogy az előhaladásra törekvő Baviariát visszatartóztathassa. De csak 18 szavazott a' kisajátítási jog, a' szorgalom 's világi jóllétezen szükséges föltétele ellen, 's azok közt csupán egy nevezetes név találkozott. Belminister Oeltingen-Wallerstein jelenté, hogy a' vasutak Bajorországban nemcsak töredékek lesznek, hanem az ország déli részitül az északiig fognak terjesztetni. Ez alkalommal előadá Schätzler ur, miképen nemcsak a' statusnak hanem egyes személyeknek vagy társaságoknak is lehessen kisajátítási joguk, ha t. i. az egyetemi czél azt kívánja. Mert a' status nem tehet maga mindent, 's ha törekvését, melly az egésznek boldogításában áll, egyesek előmozdítják, az illy segéd kezeket nem löki el magától, hanem szívesen elfogadja. Bestelmeyer ur emlité, miképen a' vasutak mellett is köz a' panasz, mellyel a' jelenkor haladási eszközeit illetik. Valamint a' csináltutak ellen azt gördítették hajdan, hogy ártanak az állattenyesztésnek, mert kevés lóra leszen szükség, 's a' fogadóknak, kik nem nyerekedhetnek többé a' rosz út miatt elkésett vendégeken, úgy a' vasutak ellen is kikelnek a' szeke-rezés baráti, noha mint Anglia 's Franciaország példái bizonyi ják, a' vasutak mellett megállhat a' portékák szekéren szállíttatása is, melly vasúton sokkal költségesb lenne. Nem kell — mond végre a' derék szonok — korunk szorgalmátul félni, mintha szegénységet hozna. Voltak századok előtt is koldusok, 's meg vagyok győződve, hogy a' népesedés 's munkásság aránya szerint kevesebb szükölködő lesz, mint amaz édes czéhbe szoríttatás idejében.

Berlini tudósítás szerint a' cholera dühöng e' városban, és sept. 24ig közel 2000 embert ragadott el. Ellenben a' közel levő 's Berlinnél többnyire magasabban fekvő helységeken még egy eset sem fordul elő, ámbár azok lakosai naponként szakadatlanul közlekednek a' berliniekkel. Ugyancsak Berlinből irják, miképen gyakori tárgyat teszi a' magas körü beszélgetésnek württembergi hg. Sándor összekelése Mária hgasszonnyal, Lajos Fülöp leányával. Különösen az uralkodó francia dynastia baráti örvendnek látván Lajos-Fülöp szándéka sikerülését, ki gyermekei házassága által lassanként kapcsolatba jó majd minden uralkodó házzal.

Göttingábül sept. 25kérül irják, hogy a' király Göttinga azon polgárinak, kik folyamodást nyújtottak be az 1831diki januariusban történt lázadás főindítójának kegyelem-kérőleg, az esedezésre tagadolag nyilatkozott. — A' király Göttinga tanácsához azon város kulcsai általadtakor imigy szólott: Köszönöm a' göttingaiak barátságos nyilatkozását 's jó kívánásit, mellyekkel városukba jöttemkor fogadnak, 's megvallom, kedves érzést támaszt, most megváltozott körülmények között, mellyeket eddig nem gyaníthattam, nemni azon városba, hel hajdan negyedfél évig töltém vidám ifju időmet, mire mindig kellemesen fogok emlékezni vissza, mert mindenütt szeretettel 's barátsággal fogadtattam. Nem kétlem, jelenleg is azon érzelmeik lelkesítik a' göttingaiakat, a' mint hogy bennök ugyanazok is mutatkoznak. Részemrül azon leszek, hogy a' város javát előmozdítam.

A' német nyelvtudósok a' természetvizsgálókéhoz hasonló egyesületet szándékoznak alkotni. Ezen eszme udv. tanácsos Thiersch úrtól származott, ki midőn b. Humboldt Sándor elnöksége alatt rendező előgyűlés tartaték, rendes elnöknek választatott, Nürnberg határozatván a' jövő évi gyűlés helyévé. Olyan tervekről is értekeztek a' Göttingában összeseglett tudósok, mellyek szerint Plinius és Ptolemaeus a' természettudomány 's philologia jelen állásának megfelelőleg kiadatnának.

TÖRÖKORSZÁG.

Az Allg. Z. sept. 12röl közli a' hatalmas Pertew basa elbocsátatását, kinek helyébe belministernek Akif efendi neveztetett ki. Ez egy most a' legfontosb események közül az ozmán birodalomban. Pertew efendi meghittje vala Ponsonby lordnak Tudnivaló, hogy Akif efendi a' churchilli pör alkalmakor vádoltatott el az angol követ által 's annak következtében veszté el hivatalát.

Konstantinápolybul sept. 13kérül irják, hogy Pertew basa hivatalát megfosztatván Drinápolyba fog száműzetni, Akif efendi pedig, ki a' churchilli pör alkalmakor kitétetett, vissza léptetvén előbbi tisztségébe nagyon levert állapotban van. E' történeten igen megindult Ponsonby lord, kinek hatalmas eszközlése okozá mint tudjuk, az újra kedvező lett Akif efendi buktát, 's ezen tárgy angolédekü. — A' török hajósegrül annyit tudhatni, hogy sok csavargás után csakugyan Tunisba szándékozik, de Tunis partjához aligla közelit, mivel annak kikötőjében, az út a' kapudanbasa előtt elzárandó francia hajók állanak. E' tudósítást itt érzékenyen vették. Sokáig tanácskozott a' diván; de, mint látszik, eddig nincs elhározva, mi lépést teend.

GÖRÖGORSZÁG.

Görögországbul így irnak: Elkezdetvén az ausztriai vitorlás hajók által németséggi közlekedésünk, bizton hiszszük, hogy onnan minden hó-ap 10 és 23kán vehetünk tudósítást, midőn a' múlt télen, 30 sőt 40 napig sem értesíthettünk. — Sept. 8kán villám sebességgel terjedt el azon hír, hogy Willy asszony a' királyné főudvarmesternéje elbocsátaték. Ugyanaz napról irják, hogy az ifju király bizodalma görögeihez határtalan. Az aeginaei katonaiskola általszállíttatott; ez által a' Pyraeus sokat fog nyerni élénkségében. — A' Courier panaszkodik egy terjedelmes cikkben, miképen némely itteni hírlapok kiváltképen az Elpis és Minerva nemtelen irányatból különösen a' külföldön élő görögöket felszólítják, hogy óvakodjanak azok előadása szerint itél i meg hazájok állapotát. Így tegnap esti 6 óraker miniseri elnök Rudhardt elbocsátatá

sát kürtölé az Elpis, azonban e' hírnek a' Courler ellenmond, állítván hogy Richardt ur beuyította ugyan a' királynak elbocsáttatását, azonban az ő felségétől, ki annak igen nyájas és hízegő kifejezésekben válaszolt, nem fogadtaték el. E' szerint Rudhardt úr hivatalban meg fog maradni.

Azon levél, melyet görögországi angol követ görög minister Rudhardt úrnak Usiglio előzetése miatt írt, tüzes vitára nyújtott alkalmat a' Chronicle és Jour. des Débats között. Az utóbbi lap közölte először a' levelet, 's azt különösen hangzónak tekinti. A' Chronicle viszont bosszankodik a' Journ des Débats ítéletén, 's nyilván ki mondja, hogy a' levélnek nem egyenes úton hanem Oroszország 's az absolutismus oly barátjátul kelle a' francia, különben is félministeri lap szerkesztőjéhez jutnia, ki a' világgal felbomlott barátságot akarna elhítteti Anglia és Ausztria között. De ezen egyenlenségnek — folytatja a' M. Chronicle — semmi nyoma; sőt inkább Görögország és napkelet ügyében Angliának, Franciaországnak, és Ausztriának ugyanazon nézetektől kell vezéreltetniök. De csakugyan Görögország minden igaz barátjának fájlalnia kell az ottani bajor inkább mint görögszellemű 's a' nemzetnek nem egészen tetsző kormányzati rendszert. Az is nehezen esik a' M. Chronicleknek, hogy az említett francia lap, a' spanyolországi 's portugáli egyenlenséget angol befolyásból származtatja. A' jour. des Débats azt viszonzozza, hogy ő az egész dologban részrehajlatlan tudósító szerepét kívánta megtartani, 's nem oka, ha ama' különös levelet egy okos ember sem hagyta helyben. Oroszországhoz 's az absolutismushoz ragaszkodónak mennyire nem tartathatik a' jour. des Débats, bizonyítja csak az is, hogy kevés napok előtt igaztalanságról vádolták Oroszország iránt. Neki nem volt szüksége az absolutismus valamelyik barátjátul tudni meg a' levél tartalmát, mert maga állítja a' M. Chronicleknek görögországi levelezője, hogy a' diplomai titkok nem maradnak ottan titokban, 's Münchenben szintugy megtudhatók azokat, mint Londonban, a' nélkül hogy zsarnoksághoz kellene ragaszkodni. A' vádat, mintha visszavonást igyekeznek támasztani, meg akarván czáfolni a' Jour. des Débats, a' M. Chronicle görögországi levelezőjének tulajdon szavaira hivatkozik, mellyekben többek közt mondatott: hogyha csak egy nap is erőre kaphattak volna a' toryk, Görögországot ausztriai seregek foglalák vala el. Ha továbbá — folytatja a' Jour. des Débats — meg van is jelenleg arról győződve a' M. Chronicle, hogy Ausztriának, Angliának és Franciaországnak, Görögország és Napkelet ügyében ugyanazon nézetektől kell vezéreltetniök, legalább még tíz nap előtt nem volt azon meggyőződésű, mint ez leveleiből 's a' görög követ irományiból kitetszik. Végre következő nézetben nyilatkozik a' Jour. des Débats ezen tárgy iránt, mit egynek tart az európai politika legfontosb kérdései közül. Franciaország eleitül fogva segítette napkeleten a' magokat kiszabadítani 's alkotmányosítani törekvő népeket, 's ha egyéb hatalmasságok, vagy kereskedési érdekűtől igazgattatva, vagy intézeteik szelleménél fogva inkább hasznosbül cselekedtek, igyekezett az egyensúlyt fentartani. Az angol és orosz diplomacia közti vita többé nem titok, 's a' hév, mellyel némelyek majd egyik majd másik rendszerhez ragaszkodtak, sokszor oly tulságra vitte őket, melly nem nekik, hanem ellenfeleiknek használt. Így a' gr. Capo d'Istriashoz ragaszkodók szerfölötti buzgalma ellenfeleiknek volt hasznukra; még ma is könnyen veselkedésként a' görög thron függetlensége azok gondolatlan heveskedése által, kik azt annyira igyekeznek óntalmazni. Ez mindazáltal nem akadályozza megismerni az angol diplomaták legnagyobb része érdemét, különösen Granville lordét, ki sokat tett Anglia és Franciaország közötti azon szövetség alapulására, mi által biztosítva van a' világ nyugalma. Senki sem viseltetik nagyobb tisztelettel Grey lord az angol reform alapítója iránt, mint a' doctrinaierek, senki sem kívánja inkább mint őt ismét az ő kezében látni az angol kormányt. Ezen Grey nevezte ki Lyonst, 's oly követ (Dawkins) visszahívása előzte meg kineveztetését, ki sokféle panaszra nyujta okot a' görögkormányának. Ugy nézték akkor az ő visszahívását mint megismerését Anglia részéről az idegen statusok függetlensége alaptörvényének, ámbár azon függetlenség mellett az anyagi erővel nem bíró Görögországra nézve, csak az egyetemi jog tekintete szólhatott.

A M E R I K A.

Curaçaból jun. 3ról ezt írják: Mint tudva van, a' columbiái vagy is inkább először a' venezuelai congressus 1821ben valamennyi zárdát (klastromot) eltörlött, mellyekben nyolcz szerzetesnél kevesebb lakott. E' végzeményt Bolivar 1829ben eltörlé, 's két zárdát ismét helyreállított. Most a' venezuelai congressus az 1821 ki törvényt megújítja 's mind a' két említett zárdát ismételtörlé. Az eltörlött zárdák javai 's jövedelmei, valamint a' térítők intézeteké 's egyéb egyházi alapítványoké is a' nyilvános oktatásra szánattak, 's e' végre a' nemzeti collegium Maracaibóban a' zárdá-épületben már föl is álltatott. Azon szerzetesek, kik betegek vagy korosbak, hogy sem élelmöket magok szerezheték meg magoknak, 300 dollárdíjt kapnak évenként. —

A' „kiköltöztek baráti társasága“ számítása szerint, a' még polgárjoggal föl nem ruházott német népség száma az egyesült statusokban következőleg áll: Pittsburg vidékén 25,000, Wheeling vidékén Virginiában 10,000, Ohio statusban 40,000, kik közül 10 ezeren Cincinnatiában laknak; Indianában 20,000, Kentuckyban 15 ezer, kik közül 5 — 6000 Louisvilleben, Missouriiban 30,000, kik közül 6. — 7000 St Louisban, Tennesseeben 5000, Louisia-

nában 15,000, Alabamában 2000, Mississippiben 5000. Ennélfogva e' statusokban mindössze 157,000 német található, 's ezek mindnyájan csak két három év óta költöztek Amerikába. —

E L E G Y H I R.

A' Globe szerint, az angol sajtó állapotja nem igen kedvező Chinában. Ugyanis a' három angol lap szerkesztőit szünetlen zárva tartják a' mennyei ország fővárosában 's ha néha csakugyan utczára bocsátják őket, ritkán térhetnek ütleg nélkül lakjokba vissza szegények; vagyonukért pedig seuki sem áll jól, 's e' fölött még életük is folyvásti veszélyben forog, legkímélőbb czimzetük az utczán ez: „Idegen ördög!“ —

Már a' perzsi kormány is ad ki statuslapot, melly kőre odzve jelenik meg hónapokénti füzetekben Teheranban. Homlokzatán czim helyett Perzia czimerét viseli. Külföldi politikát nem igen közöl, mert a' czukorgyártást, kórházalapítást st. eff. annak nem nevezhetni. Első számában egész Németországról csak annyit tudmondani, hogy egy asszony egyszerre négy egészséges gyermeket szült.

A' kurgok Mangaloreban (Indiában) sok kegyellenséget vittek véghez; a' várost azonban el nem foglalhaták, noha 30 ezernyi sereggel ostromlák azt. — India nyugati tartományiban a' thugokkal rokon új gyilkos felekezet úzi vérengző dúlásit. Ezek csapatokként kóborolnak szerte 's többnyire kalauzok gyanánt szolgálnak az utasoknak, kiknek étkeit megmérgezik. 's a' megholtakat még előbb késekkel összedöfösik, azután pedig kirabolják.

Norton G. C. jeleni a' Timesban, hogy miután neje tőle elvált, (a' Melbourne l. elleni házasságtörési pörrel 's mint ironóhires Norton Sarah), adósságait fizetni többé nem fogja.

Leeds város bírája 's tanácsa nem rég meghagyá a' helybeli rendőrségnek, hogy esti 10 óra után minden az utczán egyedül mutalkozó némbert börtönbe vitessen. A' helyes parancs következtében már első este 70 némbert került fogságra. Másnap azonban mindnyájukat szabadon kelle bocsátani, minthogy a' vallatás semmit sem bizonyíthata ellenük.

Olvasóink talán nem érdek nélkül fogadandják az utánnomási kérdés diplomatikai helyzetéről Franciaországban e' rövid tudósítást, mellyet hiteles kútfőkből merítettünk. A' külminister parancsára e' tárgyról valamennyi németországi fejdelem közlést kapott, mellyet minden bölcs szabadelműség szelleme iránt, melly a' francia kormány minden határozatát kitünteti, 's a' tudományosság örvendhet ez egyhangu hízelgésnek, mellyel ennyi hatalmasság a' literaturai tulajdonságot valamennyi európai nemzet egyik legnagyobb 's leghatalmasb érdekének nyilatkoztatá. A' francia kormány közvetlen használatul fölállított alapelvei 's Villemain előterjesztett rendszabályi iránt a' német szövetség kormányai, egyet kivéven, eddig tökéletes megnyugvásukat nyilvánítottak. Ez már most kötelességül teszi, hogy több is történjék. Hessen hűség első 's egyedül ajánlközék a' javasolt rendszabályok munkálatba léptetésire, késznek nyilatkozván Villemain föltételei szerint, Franciaországgal a' viszonyosság iránt alkuba bocsátkozni. E' hűségben már 1830ban eltűnt az utánnomást, melly tilalom következtében nincs is határiban francia könyveket nyomó sajtó. Azonban minden vigyázat daczára számtalan bécszempeztet francia munka kering a' tartományban egyéb országok utánnomó műhelyekből, mi nyilván bizonyítja hathatós 's részletesb tilalmazó rendszabályok szükségét. Az elv áll; törvény van; csupán arra van tehát már most szükség, hogy ezekhez a' francia kormány eszméinek megfelelő rendelet járuljon. A' többi kormánytól fölhozott, egyébiránt igen alapos mehetség, mellynél fogvást a' franciaországgal végrendekezést halasztgatják, abban áll, hogy a' frankfurti német szövetséggyűlés épen e' pillanatban foglalatoskodik egy alapterv vázlatával, melly valamennyi szövetséges tartományban hathatósan biztosítandja az irói tulajdonságot. Ezen, Prussziától benyujtott, terv-vázlat érdekes vitákra nyujtott alkalmat, 's mindenrészletet, minden vitályos esetet, szóval mindent magában foglal, mi az irói tulajdon nagy kérdésire alkalmazható. A' német szövetséggyűlés csak Németország literaturai tulajdonával foglalatoskodik ugyan; de könnyen állátható, hogy, mivel a' kérdés Franciaországban is ugyanaz, ha tehát a' szövetséggyűléstől szentesítendő alapelvek, mint kétkedni nem lehet, az irói tulajdon javára nyilatkoznának, semmi komoly nehézség nem gátlandja a' szövetséggyűlést, Franciaországgal ugyanazon viszonyba helyezkedni, melly a' német tartományokban ünnepileg létesült. Tehát csak akkor, miután Prusszia előterjesztvényéről már határozand a' szövetséggyűlés, foghat fölteni kedvező pillantás: a' német tartományok részéről ismét benyujtani Franciaország javaslatit, 's arra birni a' szövetséggyűlést, hogy a' tanácskozásból létesített hasznos törvényt, Franciaországgal egyértelműleg alakítandó viszonyossági törvényvel kiegészítse, mit a' francia kamarák megelőző buzgalommal fogadandnak.

GABONÁR: October 10dikén Tiszta buza 80 — 70 — 60. Kétszeres 53 1/3. Rozs 38 2/3 — 36 2/3 — 33 2/3. Arpa 39 — 28 — 26 2/3. Zab 20 — 18 2/3 — 18. Köles 32 — 29 1/3 — 23 1/3.

PÉNZKELET: Bécs, oct. 7kén. 5 pCtes stat. kőt. 105 9/16; 4 pCtes 100 7/8; 3 pCtes 78 3/4; 2 1/2 pCtes 59 3/4; bankköt. 66 1/6; csasz. aranyagio 4 pCtes.

DUNAVIZALLÁS: October 8án 11' 40" 9." 9kén 4' 10" 3" 10kén 1' 8" 9". 11én 4' 8" 0."